

Szorgalmatos Mesekert Óvoda, Bölcsőde és Konyha
Mini Bölcsőde
OM: 201653
Szorgalmatos, Munkácsy út 28.

MINI BÖLCSŐDE ***SZAKMAI PROGRAMJA***

Készítette: Vargáné Jáger Tünde
intézményvezető

2023.

TARTALOMJEGYZÉK

Nincsenek tartalomjegyzék-bejegyzések.

1. Bevezetés	4
2. Az intézmény alapadatai	4
3. Az ellátandó célcsoport, és az ellátandó terület jellemzői	6
4. A bölcsőde személyi és tárgyi feltételei	7
4.1. Személyi feltételek	7
4.2. Tárgyi feltételek	8
5. Bölcsődei nevelő-gondozó munkánk	9
5.1. Pedagógiai hitvallásunk	9
5.2. Bölcsődei nevelés-gondozás célja	10
5.3. Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei	10
6. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai	12
6.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	12
6.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	12
6.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	13
6.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	13
7. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei	14
7.1. Tanulás	14
7.2. Gondozás	14
7.3. Játék	15
7.4. Mozgás	15
7.5. Mondóka, ének	16
7.6. Vers, mese	16
7.7. Alkotó tevékenység	17
7.8. Egyéb tevékenységek	17
8. Bölcsődei ellátás igénybevételének módja	18
9. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	20
9.1. saját kisgyermeknevelő rendszer	20
9.2. Gyermekcsoport szervezése	21
9.3. Napirend	21
10. Családok támogatásának módszerei, lehetőségei	22

10.1.A családlátogatás	22
10.2.Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás	22
10.3.Napi kapcsolattartás	22
10.4.Egyéni beszélgetések (fogadóóra)	23
10.5.Szülőcsoportos beszélgetések	23
10.6.Szülői értekezletek	23
10.7.Indirekt kapcsolattartási program	23
11. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltatás kapcsolatrendszere	23
12. Minőségi munkavégzés, a nevelőmunka belső ellenőrzése	24
13. Gyermekvédelmi Program	25
14. Szakmai dokumentáció	25
15. Sajátos Nevelési Igényű gyermekek nevelése, gondozása, fejlesztése	27
16. A fejlesztés leggyakoribb jellemzői bölcsődéskor végére	27
17. Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos jogszabályok	28

Melléletek.

1.sz.melléklet: Intézményi szolgáltatás iránti kérelem	30
2.sz.melléklet:Megállapodás	32
3. sz. melléklet: Megismerési záradék	
Záró rendelkezések	

1. Bevezetés

*„Nincs az életben nagyobb felelősség
és nagyobb megtiszteltetés, mint,
hogy felneveljük a következő nemzedéket”
(Dr. C. Everett Koop)*

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának célja, hogy keretet adjon a Magyarországon működő bölcsődei ellátást biztosító intézményben folyó szakmai munkának. Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a három év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett nevelés hagyományaival, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel. A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek, és a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az alapprogram a családra fókuszál, mely nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg. Szakmai önállóságunkat megtartva figyelembe vettük a családok és a fenntartó elvárásait, valamint a helyi lehetőségeket.

2. A szolgáltató intézmény alapadatai

Az Intézmény neve: Szorgalmatos Mese kert Óvoda, Bölcsőde és Konyha

OM szám:201653

Cím: 4441 Szorgalmatos Munkácsy út 28.

Telefon: 0620/2737067

E-mail cím: szorgiovi@gmail.com

Nyitva tartás: 7- 17-ig.

Csoportszám: 1 mini bölcsőde

Férőhely: 7 + 1 fő

Intézményvezető: Vargáné Jáger Tünde

Szakmai vezető: Fitos-Molnár Mariann

A Fenntartó: Szorgalmatos Község Önkormányzata

Cím: 4441 Szorgalmatos Pacsirta út 16/a

Telefon: 0642 520-034

Polgármester: Fülöp Adrián Máté

Az intézmény közfeladata:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.CXC. tv. Alapján köznevelési intézményenként gondoskodik a köznevelési feladat óvodai és mini bölcsődei ellátásáról, továbbá biztosítja a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, valamint ellátja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXXI. törvény 21/A § -a szerinti intézményi gyerekétkeztetést.

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- Óvodai nevelés
- Bölcsődei nevelés
- Intézményi étkeztetés

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

- Gyermek bölcsődei ellátása
- Gyermekétkeztetés köznevelési intézményekben
- Sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődei ellátásának szakmai feladatai

A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:

Szorgalmatos Önkormányzat közigazgatási területe

A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek:

- az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény)
- Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC törvény
- a 15/1998. (IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 235/1997. (XII. 17) kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 328/2011 (XII.29.) kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 259/2002. (XII.18.) kormányrendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekvédelmi vállalkozói engedélyezésről
- 257/2000. (XII.26) kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1993. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- 369/2013. (X.24) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 415/2015. (XII.23) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevő nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 8/2000 (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről
- 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- Az Emberi Erőforrások Minisztériumának 6/2016. (III.24.) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatáról és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendelet.
- 37/2014. (IV.30) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról

Szakmai irányelvek, módszertani levelek:

- Folyamatos napirend a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982
- Bölcsődei adaptáció. Módszertani levél. In: Előadások-közlemények dokumentumok. Módszertani levelek, irányelvek. Bölcsődék Országos Módszertani Bp. 1982
- Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez. Bölcsődei Módszertani Intézet, Bp. 1982
- Játék a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982
- Az egészséges csecsemőtáplálásnak irányelvei (ajánlás). (Az Országos Csecsemő- és Gyermek egészségügy Intézet által 1994-ben összeállított, „az egészséges csecsemő táplálásának irányelveiről” c. viselő 47. számú módszertani levél helyébe lép. 2011
- Korai fejlesztés a bölcsődében. Módszertani levél. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Bp. 2003
- A család és a bölcsőde kapcsolata. Módszertani levél. Kézirat. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Pedagógus- Pszichológus Tagozat anyaga 2007
- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja – SZMI 2008.
- A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai – SZMI 2009

3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

A mini bölcsőde ellátandó szolgáltatási területe Szorgalmatos. Népsége megközelítőleg 1200 fő. Az új épület az óvodával szemben, az orvosi rendelő mögött került megépítésre. Az alapvető szolgáltatások mindenki számára elérhetőek. Az egészségügyi ellátás biztonságosan üzemel. Házi orvosi és védőnői ellátás működik a faluban. Az intézményünk szomszédságában lévő Deák Ferenc Református Általános Iskola 8 évfolyamos, jól felszerelt, mai igényeknek megfelelő intézmény.

A Szorgalmatoson élő kisgyermekes családok igen szerencsésnek mondhatják magukat, hiszen bölcsődés korosztálytól megkezdve 8. osztály végéig van napközbeni ellátás. Fontosnak tartjuk, hogy megismerjük, milyen környezetből, milyen milióból érkeznek a gyermekek a bölcsődébe, ezért minden beiratkozott gyermekhez még a beszoktatás előtt elmegyünk családlátogatásra. A bölcsőde kiegészíti a családi nevelést, és a kettő összhangja, a bölcsőde és a család folyamatos együttműködése a gyermek fejlődésének feltétele. Intézményünkben a gyermekek összetétele heterogén. Megtalálható az értelmiségi családból érkező, valamint az alacsonyabb iskolázottságú szülők gyermekei is. Szerencsére azt tapasztaltuk, hogy intézményi szinten jelentős számban csökkent a hátrányos, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, mindez azért, mert egyre több szülő megy el dolgozni.

A településünkön. amíg nem volt bölcsődei ellátás, az óvodai csoportba integrált formában tudtunk fogadni két és fél éves gyermeket is, ezzel segítve a szülők munkába állását.

A hagyományos anyai-női szerepek megváltoztak, a családok szűkös anyagi keretei miatt fontos a munkavállalás mindkét szülőt tekintve-, a gyermekek napközbeni ellátása iránti igény megnövekedett, a gyermekek ellátása a családban nem megoldott. Egy megoldási alternatíva a

gyermek napközbeni ellátására, melyet a legújabb gyermekjóléti törekvések is szorgalmaztak.

Célunk, hogy hosszú távú, jó színvonalú alapellátást biztosítsunk a családok számára.

Kiemelt feladatunknak tekintjük munkánk során, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a napközbeni ellátás magas színvonalon. A szakszerű nevelés – gondozás során, kiemelt szerepet kap a gyermekközpontú pedagógiai megközelítés. A szakdolgozók létszáma megfelel a törvényi előírásoknak, a szakmai felkészültségre is nagy hangsúlyt fektetünk.

Lehetőséget biztosítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozására is.

Bölcsődeképünk:

Olyan családbarát bölcsődeként kívánunk működni:

- ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel
- ami megfelel a szülők igényeinek
- ami képes a változó igényekhez aktívan alkalmazkodni
- amely nyitott a felé megnyilvánuló igényekre, kész azok elfogadására
- ahol az alkalmazottjaink naprakész tudással rendelkeznek, szakképzettségük szintje folyamatosan emelkedik
- amely képes a megszerzett tudását, tapasztalatokat alkalmazni.

Gyermekképünk:

Nevelő-gondozó munkák eredményeként a bölcsődénkbe járó gyermek:

- vidám, kiegyensúlyozott, sokoldalúan fejlődő egyéniség
- testileg, lelkileg egészséges, harmonikus mozgású
- szociálisan kompetens, együttműködő a társakkal, felnőttekkel
- nyitott az őt körülvevő környezet ingereire
- szívesen kommunikál
- kitartó, aktív és tevékenység
- **Kisgyermeknevelő képünk:**
- nevelői attitűdje elfogadó-engedékeny
- empátia, az elfogadás és a hitelesség
- személyisége érzelmi biztonságot nyújtó
- jól ismeri a kisgyermek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást
- a szülőkkel partneri kapcsolatot ápol
- a gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi
- képes a szakmai fejlődésre, a folyamatos megújulásra
- személye, viselkedése példa a gyermek és a szülők számára.

4. A BÖLCSŐDE SZEMÉLYI és TÁRGYI FELTÉTELEI

4.1. Személyi feltételek:

Intézményvezető: 1 fő

Kisgyermekgondozó-nevelő: 1 fő (szakmai vezető)

Bölcsődei dajka: 1,5 fő

Munkánkat segíti a védőnő, a gyermekorvos és a szükség szerint speciális szakemberek.

Kiemelt feladatunknak tekintjük munkánk során, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a magas színvonalú napközbeni ellátás.

A mini bölcsődében a nevelő-gondozó munkát „saját kisgyermeknevelő” végzi, ami stabilitást, és biztonságot jelent. Ő szoktatja be a gyermekeket a csoportba, ő vezeti a gyerekek dokumentációját, és elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel.

/Helyettesítője a bölcsődei dajka, aki rendelkezik kisgyermeknevelői végzettséggel is/

A bölcsődei dajkának is hozzá kell járulni a bölcsődei nevelés eredményességéhez. Dajkáink a legkisebbek ellátásában, és a délutáni felügyeletükben is segítséget biztosítanak./**Helyettesítője az óvodai dajka/**

(Nmr.176§-sal egészül ki: bölcsődei dajka munkakör, melynek 2022. 12.31-ig kell megfelelni)

Továbbképzések:

2016.01.01-től a pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell az alkalmazottaknak szakmai továbbképzési kötelezettségüknek eleget tenni.

A képzési ciklus alatt középfokú szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni.

A felsőfokú végzettséggel rendelkezőknek a pedagógus életpálya modell az irányadó.

A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembe vételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik.

A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelő érdeklődési körének megfelelően.

A munkájára igényes szakember önképzés formájában is rendszeresen képezi magát.

Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai könyvek, folyóiratok beszerzését, internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket.

4.2 Tárgyi feltételek

Bölcsődénk önkormányzati fenntartású.....sz pályázat keretében épült.

Az épület az orvosi rendelő háta mögött helyezkedik el, a parkolója közös, a bölcsőde épülete jól megközelíthető a parkolón keresztül, a babakocsi tároló és a feljáró a szabályoknak megfelelően van kialakítva. A gondozási rész egy gyermekszobából, hozzá kapcsolódó fürdőszobából, gyermeköltözőből és teraszról áll. Ezen kívül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló helyiségek, amelyek a személyzet szükségleteit (öltöző szekrény, melegítő konyha, hűtő) szolgálják ki.

A mini bölcsőde napi négyszeri étkezést biztosít, melyről intézményünk konyhája gondoskodik.

Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség, folyadékpótlásra víz), az ebéd (hetente kétszer főzelék, leves, túrós ételek, hús, hal hetente egyszer), valamint az uzsonna. Odafigyelünk arra, hogy a gyermekek sok vitaminhoz és egészséges ételekhez jussanak.

A bölcsődés gyermekek étkeztetésében tisztán vegetáriánus étrend nem szerepelhet.

A konyha a speciális étkezés igényeit (liszt érzékeny, tej érzékeny...) is ki tudja elégíteni.

Gyermekszoba padlója linóleummal borított, a megfelelő a méretekkel, korszerű fűtéssel és világítással rendelkezik.

Mini bölcsődénkben a nevelés, gondozás eszközei szakmailag tudatosan tervezettek, pedagógiailag célszerűen kialakítottak, megfelelnek a mai, modern kisgyermeknevelés elvárásainak.

A csoportszoba berendezése gyermekközpontú, hangulatos, otthonos, esztétikus.

A játékeszközöket a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségi szintjének, valamint szakmai előírásoknak megfelelően válogattuk össze.

Fontos számunkra, hogy a játékok egészségügyi és a pedagógiai szempontoknak is megfeleljenek, ne legyenek balesetveszélyesek.

A polcokon stabilan rögzítettük, és úgy helyeztük el, hogy a nagymozgásos tevékenységekre, és a csendes, aktív játszásra is lehetőséget biztosítsanak.

Vastag szivacsból, puha, hangulatos pihenő sarkot alakítottunk ki.

A teret megosztottuk úgy, hogy elkülönült játéktevékenységekre adjon lehetőséget.

A játékokat szabad polcokon gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben helyeztük el, ezzel biztosítottuk a szabad játékeszközök választásának lehetőségét.

A játékok tárolását, és funkció szerinti szelektálását esztétikus dobozok, kosarak biztosítják. Mozgásfejlesztő, építő, logikai, valamint utánzó- és szerepjátékokhoz megfelelő játékok egyaránt megtalálhatóak.

Az étkezés és a pihenés is a csoportszobában történik.

A fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik a csoportszobához, ajtó biztosítja az átláthatóságot

A fürdőszobában az előírásoknak megfelelő méretben mosdó, gyerek WC, pelenkázó asztal, zuhanyzó, törölköző tartó, szeméttároló, stb. van biztosítva. A szabványnak megfelelően akadálymentes WC az előtérben található.

A gyermeköltözőben barátságos környezet fogadja a bölcsődébe érkező és távozó kisgyerekeket és szüleiket. Minden gyerek számára jellel ellátott szekrény biztosított a ruhák, cipők tárolására. A gyermekek saját ruhájukban vannak.

Az intézmény udvarán alakítottuk ki a mini bölcsőde játszókertjét. A bölcsőde játszókertjében homokozó, babaház, terasz, pázsitos és szilárd burkolatos részek váltják egymást, amely motorozásra, triciklizésre, rollerezésre ad lehetőséget.

A mini bölcsőde épületét, játszókertjét, berendezését igyekszünk oly módon kialakítani, hogy az szolgálja a gyerekek biztonságát, megfeleljen testméretüknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, tegye lehetővé mozgás és játéki igényük kielégítését.

A tárgyi feltételek biztosítása során a minőségre, esztétikumra, praktikusságra törekszünk.

5. BÖLCSŐDEI NEVELŐ-GONDOZÓ MUNKÁNK

5.1. Pedagógiai hitvallásunk

Azt valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek.

A kisgyermek életében az első 3 évnek, az első közösségnek meghatározó szerepe van, a későbbi személyiségfejlődésnek.

A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermek nevelő személyisége meghatározó. Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, amelyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázzuk a ránk bízott gyermekeket.

5.2. A bölcsődei nevelés- gondozás célja

A bölcsődei nevelésünk során az a célunk, hogy a kisgyermekek sajátítsák el azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak a változásokhoz.

Mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel tesszük, melyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

Továbbá célunk, hogy a koragyermekkorai intervenció szemléletével összhangban minden kisgyermekre, és családjára kiterjedő preventív tevékenységet folytassuk.

A bölcsődénk családbarát intézményként, járuljon hozzá a családtagok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A mini bölcsőde előnyei:

- A kis csoport létszám, mely lehetővé teszi az egyénre szabott foglalkozást
- A fertőzéses megbetegedések ritkábbak, mint a nagyobb létszámú gyermek közösségben
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek szükségletei jobban kielégíthetők
- A családi körülmények megkönnyítik a kisgyermek számára a szülőtől való elszakadást

5.3. A bölcsődei nevelés- gondozási alapelvei

A szakszerű gondozás-nevelés akkor valósulhat meg, ha a csoportban érvényesülnek a következő alapelvek:

A család rendszerszemléletű megközelítése:

A bölcsődei nevelésben elsődleges szempontunk a család működésének megismerése.

Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről.

Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemlélet alkalmazására. A kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások, megtorpanások felismerése, jelzése.

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:

A gyermek nevelése elsősorban a család joga, kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában-nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete:

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe:

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítása megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró helyzeti, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához, és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A biztonság és stabilitás elve:

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága (saját kisgyermeknevelői rendszer, felmenő rendszer, csoport és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlések tájékozódási lehetősége, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

Fokozatosság megvalósítása:

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése:

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/ etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége:

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához, és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetencia készítés támogatása:

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuknak kiemelt szerepe van a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és különböző tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

6. BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FELADATAI

6.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelő közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

6.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Kiemelt feladatunk a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus esti és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiéniai szokások kialakítása.

A prevenció és korrekció feladatok megvalósítására szükség esetén speciális szakembereket is bevonunk: gyermekorvos, gyógypedagógus, pszichológus, gyermekfegyszakorvos, stb.

Évszakhoz, időjárás viszonyokhoz igazodó rugalmas napirenddel biztosítjuk a szabad levegőn való aktív tevékenységet, (játékot, mozgást) pihenést. Sok zöldség és gyümölcs fogyasztás mellett igyekszünk a cukor és a cukros ételek bevitelét csökkenteni, valamint a gyermekeket ráadásra ösztönözni. Folyadékpótlásra elsősorban a vízfogyasztást szorgalmazzuk.

Higiénés szabályok betartása

- Tudatos testápolási szokásokat alakítunk ki a gondozási műveletek során
- Étkezés előtti kézmosás
- Papírzsebkendő, papírszalvéta használata
- Fürdőszobában a higiénés szabályok betartása: pelenkázó asztal, bili, WC fertőtlenítése, kézfertőtlenítés
- A csoportszoba gyakori szellőztetése
- Napi, heti takarítás, fertőtlenítés
- Ágynemű csere kéthetente, illetve szükség esetén
- Törölköző csere hetente

6.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A kisgyermek bölcsődébe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, melyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére.

A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a nevelés minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciájának fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

6.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A bölcsődei nevelés-gondozás során ismereteket nyújtunk, segítjük a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását, és ezek által olyan képességeket fejlesztünk, amelyek képessé teszik a gyermeket a tanulásra. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás. A kötetlenség, az érdeklődése szerinti szabadon választhatóság fontos a gyermeknek.

A személyiségfejlesztés tudatos, tervszerű pedagógiai módszerekkel történik.

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik.

7. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Célunk a nevelés-gondozás valamennyi helyzetének a gyermekek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi és tárgyi környezettel való harmónia is. Lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedésmintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

Valamennyi tevékenységforma örömforrás kell, hogy legyen a gyermek számára, részvételre motiváló, tapasztalatszerzési lehetőségekre épülő, tanulási élményeket biztosító, társas közegben zajló, ösztönző.

Nagyon fontos az önkéntesség, a gyerekek bármikor bekapcsolódhatnak, bármikor kiléphetnek. A gyermekek számára biztosítjuk, hogy koruknak, fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

7.1. Tanulás

A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás minden olyan tapasztalat, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésében, illetve gondolkodásában, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és a környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás szinterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció.

A tanulás formái az utánpótlás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyerek interakcióiból származó ismeretszerzés, a szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat. A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme

7.2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet, a gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítmény elvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

7.3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást.

A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A játék fejlődésének folyamata

A játék alapja, a csecsemők manipulációja. A bölcsődés korú gyermek fő tevékenysége a gyakorló játék, mely másfél éves kor körül alakul ki. Ezt a játékot a funkció örömeért gyakorolja, különböző mozgásokat, műveleteket utánoz.

Két éves kor körül megjelenik az én-tudat. Az „én akarom”, „én idézem elő” a játékban is megfigyelhető.

Három éves korban a gyermekek szeretnének hasonlítani a környezetükben lévő felnőttekhez, utánozzák őket, elkezdenek szerepet játszani.

Bölcsődés korú gyermekeinknél a **gyakorló játékot** tartjuk a legfontosabbnak, mert változatosan lehet alkalmazni.

- **A hang és beszéd gyakorlása** fokozza beszédkedvüket, gyarapítja szókincsüket. Ezt rövid mondókák mondogatásával, kitalált szöveggel, játékos mozdulatok ismétlésével végezzük.

- **A mozgást gyakorló játék** során, egy-egy mozgás műveletet ismételnek, a sikeres végrehajtás az öröm forrása.

- **Eszközzel való játszás** közben rakosgatják, tologatják a tárgyakat, gyakran mozgással kísérve. Ezekből, a tevékenységekből alakul ki az építő és konstruáló játék.

- **Alkotó játék** során megtapasztalják a különböző anyagok tulajdonságait (víz, papír, gyurma, homok) fejlődik képzeletük, kreativitásuk, sok ismeretet, tapasztalatot szereznek.

A bölcsődei csoportunkban a legjobb feltételeket biztosítjuk gyermekeinknek.

Számukra a kisgyermeknevelő személye a legfontosabb. Ő biztosítja a játékhoz szükséges időt, helyet, légkört, ha kell ötleteket ad, segítséget nyújt.

7.4. Mozgás

A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás, ezért igyekszünk a szobában és a játszóudvaron is nagy mozgásteret, és mozgásfejlesztő játékot biztosítani.

A játékeszközökkel szemben lényeges, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgás aktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Igyekszünk a veszélyforrásokat kiküszöbölni. Csecsemőknek járókat biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre a mozgáshoz.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Több nagymozgásra ad lehetőséget a fejlesztő játékokkal felszerelt tornaszobánk is.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk.

7.5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésre, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének – és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

A mondókák, versek az érdekes ritmikus hangzásuk miatt, mozgásélménnyel összekapcsolva pedig az érzelmek kiváltása miatt vonzóak. Az általunk választott mondókák, versek, énekek mindig összhangban vannak a játékkal, témájukban vagy hangulatukban igazodnak hozzá.

Külön repertoárja van a gyermekek által megtanulható mondókáknak, dalos játékoknak és a nehezebb szövegű vagy dallamú verseknek, énekeknek, amelyeket a felnőtt a hangulat megteremtéséhez használ.

A zenei nevelés alapjául a Kodály-módszer szolgál Forrai Katalin: Ének a bölcsődében, című könyve alapján. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. A hang, a ritmus első benyomásai, - mint altató, hintáztató, ringató, lovagoltató – a bensőséges személyes kapcsolat megerősítését szolgálja.

Bölcsődénk zenei nevelésében nagy hangsúlyt kapnak a népdalok, a népi gyermekjátékok, mondókák, ritmusjátékok, hallásfejlesztő gyakorlatok, zenehallgatás.

Fő feladatunk a ritmusképzés. A gyermekhez közel áll a ritmus, hiszen játékos mozgása, járása, ütögetése, tapsolása, kopogása mind ezt a készséget mutatja. A gyermekek körében

nagy érdeklődést keltenek a ritmus hangszerek (dob, csörgő, ritmus pálca, stb.) , hiszen látják azt, aki zenél, látják a hangok előcsalogatásának módját, élvezhetik a ritmus és a lüktetés világát. A csoportszobában a gyermekek által elérhető helyen helyezzzük el a hangszereket, hogy bármikor használhassák.

7.6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra tesz szert, amelyek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segít az aktív szókincs kialakulásában és a világról való ismeretek megszerzését.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, a szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Nagy gonddal válogatjuk a „mesepolcra” való könyveket. Fontosnak tartjuk, hogy mind a lapozgatni való gyermekkönyvek, mind pedig a felnőttek számára használatos könyvek igényes kivitelűek és művészileg a legjobb válogatások legyenek.

A képeskönyv egyben játékszer is, a gyermekek számára mindig hozzáférhetőek. Tárgyképes könyvek, szöveges lapozgatók, természeti képeskönyvek vagy szépen illusztrált mesekönyvek, mind a gyermekek anyanyelvi fejlődését szolgálják.

A mesélés, verselés, éneklés megjelenési formái:

- Közös képeskönyv nézegetés
- Mondókázás, éneklés ölbeli játékokkal
- Versek, énekek a hangulat fokozására
- Mondókák mozgásos játékokhoz
- Énekes körjátékok játszása
- Éneklés, ritmus hangszerek használatával
- Csendes mesehallgatás elalvás előtt

7.7. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomható

eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

7.8. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babfürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.).

Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése.

A kisgyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek. Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat.

Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

8. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A bölcsődében a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a törvényes képviselő terjeszthet elő.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:

- A körzeti védőnő
- A házi gyermekorvos, vagy a házi orvos,
- A szociális, ill. a családgondozó,
- A gyermekjóléti szolgálat,
- A gyámhatóság is kezdeményezheti.

Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti.

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható.

Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsődei nevelésben a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napján vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti. A mini bölcsődében gyermekcsoportonként 7 fő, 2 évesnél idősebb gyermekek csoportjában legfeljebb 8 fő gyermeket gondozunk 1 fő szakképzett kisgyermeknevelővel és 1.5 fő szakképzett bölcsődei dajkával.

A csoportokban 1-2 sajátos nevelési igényű gyermeket helyezhetünk el a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításával. Ebben az esetben a csoportlétszám maximum 5 fő.

Bölcsődei ellátás keretében azon gyermekek ellátását kell biztosítani, akiknek szülei, nevelőszülői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő

programban, képzésben való részvételük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsődei kérelmek benyújtására minden év májusában – előre meghirdetett napokon – továbbá az év folyamán folyamatosan van lehetőség, amennyiben van üres férőhely.

A bölcsődei felvételnél - az alábbi sorrendben – előnyt élvez különösen az a gyermek

- Aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult,
- A három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- Akit egyedülálló szülője nevel,
- Akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja.

A sorrendiség figyelembe vétele nélkül a gyermek bölcsődei ellátását biztosítani kell, ha a gyámhatóság – a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 68.§. alapján – védelembe vételt rendelt el és kötelezte a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A felvételi kérelmet a Szorgalmatos Mese kert Óvoda, Bölcsőde és Konyha intézmény vezetőjéhez kell benyújtani.

A döntésről az intézményvezető – májusi felvétel esetén – minden év május 25. napjáig írásban értesíti a szülőt / törvényes képviselőt.

Az intézményvezető döntése ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül észrevételnek van helye, melyet a fenntartóhoz kell benyújtani. Az észrevételről a fenntartó határozattal dönt.

A felvételi kérelemhez csatolni kell:

- A gyermek és a felvételt kérő szülő/törvényes képviselő lakcímkártyájának másolati példányát
- Tanulói jogviszony esetén az oktatási intézmény által kiállított iskolalátogatási igazolást
- Az illetékes munkaügyi központ igazolását a munkaerő piaci képzésen való részvétel idejéről
- A szülő betegsége esetén a házi orvosi/ szakorvos által kiállított igazolást
- Az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvosi igazolást
- Egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról
- A családban nevelt három vagy több kiskorú gyermek esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról (amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásra a szülő nem jogosult)
- Sajátos nevelési igényű gyermek esetén a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Szakértői véleményét
- A házi gyermekorvos vagy a házi orvosi igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondolható a beszoktatás megkezdésekor kell bemutatni

Amennyiben a felvételi kérelem – férő hiány miatt – nem teljesíthető, úgy felhívjuk a figyelmet arra, hogy kérelmére „**várólistára**” vesszük, és üresedés esetén, az elhelyezés időpontjáról telefonon vagy írásban értesítjük.

Szintén várólistára kerül az a gyermek, aki a felvételi eljárás során felvételt nyert, ám bölcsődei férőhelyét a felvételi kérelmen jelzett időponthoz képest egy hónapon belül nem veszi igénybe, ha más igazoltan indokolható felvételi kérelem teljesítése – az indokolatlanul lefoglalt férőhely miatt – nem lehetséges.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a törvényes képviselővel **megállapodást** köt, amely tartalmazza:

- Az ellátás kezdetének időpontját
- A fizetendő étkezési térítési díj mértékét, a fizetésre vonatkozó szabályokat
- A szolgáltatások formájáról, módjáról
- Az intézményi ellátás időtartamát
- Az ellátás megszüntetésének módjait
- A gyermek és törvényes képviselője személyazonosító adatai
- Szülő vagy törvényes képviselő nyilatkozatát a tájékoztatás megtörténtéről.

Ellátási körzeten kívülről érkező gyermeke fogadása

Az intézményünk ellátási területe lehetőséget biztosít a településen kívül érkező gyermekek befogadására, nevelésére és gondozására, ezzel is elősegítve a munkavállaló édesanyák gyermekeinek harmonikus, kiegyensúlyozott gondoskodását. Körzeten kívüli gyermekeket csak abban az esetben fogadunk, ha a körzetben élők igényeit kielégítettük, és van szabad kapacitásunk.

Működési célunk, hogy az intézményi szolgáltatást igénybe vevő szülők számára lehetővé tegyük, hogy gyermekük felügyeletét megoldva munkát vállalhassanak, vagy olyan képzésen vegyenek részt, mely elősegíti elhelyezkedésüket.

Térítési díj

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Tv. 148§(1)- (3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni.

A térítési díj megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő, vagy más törvényes képviselő köteles előre, egy összegben minden hónap megjelölt időpontig a bölcsődében befizetni. A bölcsőde az igénybe nem vett étkezésre befizetett térítési díjat, túlfizetésként a következő hónapban elszámolja, vagy az ellátás megszűnésekor visszafizeti. Ha a szülő személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, akkor a Fenntartóhoz fordulhat, megküldött levélben kérheti a felülvizsgálatot.

- A térítési díjat, Szorgalmatos Önkormányzat Képviselő testülete határozza meg
- A Gyvt. 21/B § (1) bekezdés a, pontja szerint ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez a szülő a 328/2011. (XII. 29-) Korm. Rendelet 6. melléklete szerinti nyilatkozatot benyújtja az intézményvezetőnek.

9. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

9.1 „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A személyi állandóság, biztonság, és stabilitás elvén nyugszik.

Mini bölcsőde esetében az egy kisgyermek nevelő az egész csoportért felelős.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, a nevelés- gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermekek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapot, fejlődési naplót, ő vezeti a gyermek dokumentációját, elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel. A „saját kisgyermeknevelő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

9.2. Gyermekcsoportok szervezése

A mini bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a gyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazódás, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei csoportban történő gondozása, nevelése, fejlesztése 2 egészséges gyermek ellátásához szükséges feltételrendszer biztosításával oldható meg, de természetesen a létszámhatárok a sajátos nevelési igény természetétől is jelentős mértékben függenek.

A gyermekek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak.

9.3 Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállóság lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő” rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

6:30-8:15	A gyerekek folyamatos érkezése, átöltözés után kézmosás a szülővel, aki bekíséri a szobába a gyermeket. Szabad játéktevékenység a kisgyermeknevelővel. Szükség szerint pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás
8:15-8:45	A gyermekgondozási sorrendben ülnek az asztalhoz, és reggeliznek. Reggeli után szükség szerint mosakodás.
8:45-9:30	Szabad játék a szobában, szükség szerint pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás

9:30-9:45	Tízórai
9:45-11:15	Szükség szerint pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás, tervezett játéktevékenység kezdeményezés, időjárás függvényében készülődés a szabad levegőre. Szabad játék az udvaron, vagy a szobában.
11:15-11:45	Udvarról való bejövetel, pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás, játék a szobában
11:45-12.:15	Ebéd
12:15-14:30	Alvás, pihenés
14:30-15:00	Ébredés utáni pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás, csendes játék a szobában
15:00-15:20	Uzsonna, szükség szerint mosakodás
15:20-17:00	Szabad játéktevékenység a szobában vagy az udvaron, a szülő megérkezéséig

10. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI és LEHETŐSÉGEI

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelő között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését.

Hangsúlyozzuk a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

10.1 A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetbe való megismerése.

Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje a kisgyermeknevelőt, akire bízta gyermekét. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

10.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

Bölcsődénkben a szülővel történő fokozatos beszoktatást, a családdal való együttműködést helyezzük előtérbe.

A gyermeke kétételes beszoktatási módszer segítségével válnak el a szülőktől, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást biztosítjuk.

A beszoktatás során a kisgyermek, és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában. A beszoktatás előre megtervezett ütemterv alapján történik. Az anya, apa, vagy más családtag jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazódását, és csökkenti az adaptáció során fellépő reakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását.

Minden beszoktatást családlátogatás előz meg. Minden kisgyermeknek lehetőséget teremtünk a beszoktatást segítő kedvenc tárgyainak behozatalára. Ezek az eszközök a nap egészében a gyermek közelében vannak.

10.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényyszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelő érdeklődik a gyermekkel történt előző napi eseményekről, délután pedig az átadáskor tájékoztatja a szülőt az aznapi történésekről.

10.4. Egyéni beszélgetés (fogadóóra)

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma.

Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, az intézményvezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésekben kérhető egyéb szakember közreműködése.

10.5. A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések általános, minden családot érintő nevelési kérdések megvitatása, a közösen meghozandó döntések mellett a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megbeszélésére adunk lehetőséget. A szülők konkrétan gyermeknevelési kérdésekben is segítséget kaphatnak egymástól, és a kisgyermeknevelőtől.

A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. A kisgyermeknevelőtől kapott megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

10.6. Szülői értekezletek

Egy nevelési éven belül három alkalommal tartunk. (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), Különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

Az első szülői értekezleten kapnak tájékoztatást a felvételhez szükséges dokumentumokról, a családlátogatásról, a beszoktatásról, valamint a gyermekeket érintő, közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja.

Ismertetjük a házirendet, a napi bölcsődei élettel kapcsolatos tudnivalókat, és megismerkedhetnek gyermekük kisgyermeknevelőjével.

A második és harmadik szülői értekezletet év közben szervezzük, a beszoktatások befejezése után és az óvodai beiratkozások előtt. Témájuk ezeknek megfelelően alakul.

10.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók (üzenő füzet), hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre. Faliújságon tájékoztatjuk a szülőket az általános, minden családot érintő aktuális programokról, változásokról, fontos tudnivalókról. Itt kerül elhelyezésre a házirend, a heti étlap, a nevelési év rendje és minden egyéb információ, ami a gyermeke ellátását érinti és segíti az intézményben.

11. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNY, SZOLGÁLTATÓ KAPCSOLATRENDSZERE

A bölcsőde és óvoda kapcsolata

Intézményünk szervezeti felépítése miatt nagyon szoros kapcsolatot ápol az óvodánkkal. Az átmenet segítése érdekében kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas, partneri kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljaink megismerését, megértését.

Törekszünk a két intézmény közötti tartalmas kapcsolat kialakítására, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának – pedagógiai, ill. szakmai programjának-céljainak megismerését, megértését mely kiindulási alap az óvodában folyó munkához.

Az óvodapedagógusok számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy több alkalommal meglátogathassák a csoportjukba jelentkező kisgyerekeket, hogy a gyerekek kellő fejlettséggel, érdeklődéssel, örömmel induljanak az óvodába, és az átmenet, zökkenő mentesebbé váljon.

Az óvodába felvételt nyert gyermekek óvodai látogatást tesznek a kisgyermeknevelővel.

A dolgozók információkkal segítik egymást a gyermek intézményváltásának megkönnyítése érdekében. Ősszel kisgyermeknevelő meglátogatja az óvodában a volt bölcsődés gyermekeit.

Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek:

- Védőnői szolgálat
- Házi Gyermekorvosi Szolgálat
- Gyermekjóléti és Családsegítő Központ
- Gyámhatóság
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Magyar Bölcsődék Egyesülete

A bölcsőde, mint jelzőrendszerbe tartozó intézmény, kötelességének és feladatának tekinti a Család – és Gyermekjóléti Szolgálat felé való jelzést, így jó kapcsolatot alakítunk ki az ott dolgozó munkatársakkal, illetve a házi gyermekorvosokkal. Felismerjük a testi, lelki fizikai bántalmazás, elhanyagolás jeleit, és a veszélyeztettséget jelentjük.

Szükség esetén esetmegbeszélésen, jelzőrendszeri gyűléseken vesz részt a kisgyermeknevelő. Bölcsődénk, és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez.

12. MINŐSÉGI MUNKAVÉGZÉS A BÖLCSŐDÉBEN, A NEVELŐMUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE

Minőségnek nevezzük a nevelési-gondozási munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, a gyerekközpontúságot biztosítják.

Feladatok:

- A bölcsőde működését szabályozó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, az intézmény szakmai programja, a bölcsődei gondozás-nevelés szakmai szabályai, belső szabályzatok)
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése
- A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése
- A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése

A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját legalább évente egy alkalommal értékelni kell, az ellenőrzés tapasztalatait ismertetni kell az érintett dolgozóval, akinek joga van arra írásban észrevételt tenni.

A szülői elégedettséget évente **szülői elégedettségi kérdőív** formájában mérjük.

13. GYERMEKVÉDELMI PROGRAM

A bölcsődék gyermekvédelmi tevékenységi köre feladatai, a gyermekek napközbeni ellátásában:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról az 1997. évi XXXI. Törvény rendelkezik.

A bölcsődének, és az ott dolgozó szakembereknek meghatározott feladatai vannak a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- Gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok ismertetése, betartása, betartatása
- Szociális feladatok feltételeinek biztosítása
- Prevenációs megoldások és javaslatok
- Egyéni bánásmód hatékony alkalmazása a gondozásban, nevelésben
- Együttműködés a Család és Gyermekjóléti Szolgálattal, a szakemberekkel, jó szakmai kapcsolatot tartunk a védőnővel, a Pedagógiai Szolgálattal
- Veszélyeztetettség esetén a jelzőrendszer működtetése, jelzés a Gyermekjóléti Központ felé
- Évente beszámoló a gyermekvédelmi feladatokról

14. SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsőde a gyermekek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történjék.

A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyerek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok:

- A tárgyyszerűség (objektivitás)
- A validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket)
- A hitelesség
- Az árnyaltság
- A rendszeresség, ill. folyamatosság

A bölcsődébe felvett sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik.

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentumok:

- A bölcsődei gyermekek egészségügyi törzslapja
- Fejlődési napló: tartalmazza a családlátogatást, a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 év alatt havonta, 1-3 éves korig negyedévente vezetve
- Üzenő füzet
- Fejlődési táblázat
- Csoportnapló vezetése napi rendszerességgel
- Napi jelenléti kimutatás vezetése a gyermekekről
- Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb vizsgálatokhoz
- Szülői értekezlet dokumentálása (Jegyzőkönyv)
- Egyéb: szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)

Bölcsődénk nevelő- gondozó munkájának nyomon követése érdekében minden évben elkészítjük az adott év feladatait tartalmazó munkatervet

Az éves munkaterv havi bontásban van kidolgozva, ebben rögzítjük a feladat meghatározások mellett, az ellenőrzési feladatokat, a felelősségi köröket, a továbbképzések ütemezését, és a kapcsolattartások formáit.

A dokumentáció fontos része a **csoportnapló**, amely tartalmazza a gyermekek nevét, jelét, életkorát, a születésnapok időpontját.

A heti tervben rögzítjük a napi kezdeményezéseket témakörök szerint.

- Környező világ tevékeny megismerése
- Mondóka, ének
- Mozgás
- Vers, mese
- Alkotó tevékenység

A kisgyermeknevelő feladata, hogy tudatosan megtervezze a tevékenységeket.

A napi kezdeményezések lehetőleg azonos időszakban kerülnek megvalósításra. A gyermekek adott hangulatának megfelelően, az érdeklődésük felkeltése után a kezdeményezéseken való részvétel önkéntes.

A csoportnaplóban minden nap délelőtti illetve délutáni feljegyzés készül, annak hitelességét aláírásunkkal látjuk el.

A kisgyermeknevelő 3 havonkénti, megfigyelésekre alapuló, élményszerű bejegyzéseinek tükrözni kell a gyermek folyamatos fejlődését.

Az **üzenő füzetbe** kerülhet bejegyzésre a gyermekekkel kapcsolatos bármely jelentős esemény, történet.

A gyermek fejlődésének nyomon követése érdekében **Törzslapot, Fejlődési naplót** vezetünk, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából.

Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a nevelés-gondozás feladatait- a SZ-SZ-B Megyei Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Szakvéleménye alapján végezzük, a fejlesztést végző szakemberrel együttműködve.

15. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK NEVELÉSE, GONDOZÁSA, FEJLESZTÉSE

A jogalkotó szándéka, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek minél korábban bekerüljenek a napközbeni ellátásba függetlenül attól, hogy a korai fejlesztést a bölcsődében biztosítják (Szakértői Szakvélemény alapján) számukra, vagy nem.

A cél elsősorban az, hogy minél több sajátos nevelési igényű gyermek részt vehessen a napközbeni ellátásban, tehát minden gyermek számára biztosítani szükséges az esélyegyenlőség lehetőségét.

A segítségnyújtás tehát azt is feltételezi, hogy a gyermekeknek napközben a bölcsődében biztosítják az ellátást, ugyanakkor a fejlesztést egy más intézmény biztosítja.

A bölcsődében a sajátos nevelési igényű gyermekek egészséges közösségbe való integrálása önmagában is fejlesztő hatással bír.

Az intézményben a speciális csoport szervezésének feltételei nem adóttak, ezért egészséges csoportba integráltan neveljük-gondozzuk a speciális nevelési igényű gyermekeket.

A sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban legfeljebb 5 gyerek nevelhető, gondozható. Az egyénre szabott gyógypedagógiai fejlesztést ezek a kisgyermek a bölcsődében kapják meg a Pedagógiai Szakszolgálattal kötött megállapodás szerint.

Az integráció során az egyéni foglalkozás és a gondozásba épített fejlesztés, az ép társakkal való együtt lét, mint minta, biztosítja a sérült gyermekek fejlődését.

A gyermekek napközbeni ellátásában fokozott figyelmet fordítunk az ilyen gyermekeket nevelő családok segítésére. Mindezekkel segítjük az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

16. A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE

A gyerek belső érése, a családi nevelés és a bölcsődei nevelési-gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

- Nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel.
- Már nemcsak a szoros felnőtt-gyerek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is.
- Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak.
- Finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de elsősorban beszéd útján tartanak kapcsolatot felnőttel, gyermekkel.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák, a kérem-köszönöm kifejezéseket.
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek. Rövid mesét végighallgatnak.
- Ismerik a nevüket.
- Könyvnezegetés közben felismerik a látottakat.
- Játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- Jól tájékozódnak környezetükben, ismerik a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számukra.
- A gyermekek többsége szobatiszta.

17. AZ IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

A gyermekek joga, hogy:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomban való beilleszkedéséhez.
- Sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön.
- A fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- Emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással- fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal- az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

A szülő joga, hogy:

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízta.
- Megismerhesse a gyermekcsoportok életét, nevelési, gondozási elveket.
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke kisgyerek nevelőjétől
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban.
- Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége hogy:

- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön.
- A fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze.
- Az intézmény házirendjét betartsa.
- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:

- Az intézmény közalkalmazottai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. Törvény kizáró tényezője.
- Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.
- A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.
- Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család és házasság intézményének védelme.
- Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát, és a kis gyermeket nevelő anyát.
- A dolgozók érdekeinek figyelembe vétele nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei ellátásban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

MELLÉKLETEK

MELLÉKLETEK

1.sz. melléklet

Intézményi szolgáltatás iránti kérelem

Alulírott, ..., szeretném kérelmezni gyermekem bölcsődei ellátását!

Gyermek neve: .....

Szül.h., i.:.....

Lakcíme:.....

Tartózkodási h.:.....

TAJ azonosítója: .....

APA /nevelőszülő/

neve:..... Anyja neve:.....

Szül. hely, idő:.....

Foglalkozása:.....

Munkahely:.....

1. Munkaviszonyban áll: .....-tól

2. GYED, GYES mellett ..... órában dolgozik: .....-tól

3. Felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója: .....-
tól

4. Egyéb: .....

ANYA /nevelőszülő/

neve:..... Anyja neve:.....

Szül. hely, idő:.....

Foglalkozása:.....

Munkahely:.....

1. Munkaviszonyban áll: .....-tól

2. GYED, GYES mellett ..... órában dolgozik: .....-tól

3. Felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója: .....-
tól

4. Egyéb: .....

Azon körülmény(ek), amelyekre tekintettel a törvényes képviselő a gyermek bölcsődei felvételét kéri (a megfelelő(ke)t kérem x-szel bejelölni):

- A gyermek szüleinek, nevelőinek, gondozóinak munkavégzése
- A gyermek szüleinek, nevelőinek, gondozóinak munkaerő – piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvétele

- A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- A gyermeket egyedülálló (hajadon, nőtlen, özvegy, elvált vagy házastársától külön él, kivéve, ha élettársa van) szülője neveli
- A felvételre kért gyermekkel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma eléri vagy meghaladja a három főt
- A gyermek családja családgondozásban részesül és a gyermek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége
- A gyermek szülője, egészségi állapota (orvosilag igazolt) miatt nem, vagy csak részben tudja biztosítani gyermeke ellátását
- A gyermeket gyámhatósági határozat alapján gyámként kirendelt hozzátartozója neveli

A kérelem egyéb indokai:

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam közölt adatok a valóságnak megfelelnek, valódiságukat hivatalos okmányokkal igazolom.

Szorgalmatos, 20..... Aláírás: .....

Nyilatkozat

Alulírott nyilatkozom, hogy az 1997.évi XXXI. törvény 33.§-a (2) bekezdése értelmében a bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről, az intézmény által, rólam és a gyermekemről vezetett nyilvántartásokról, (beleértve az NRSZH KENYSZI nyilvántartást is) az intézmény házirendjéről, panaszjogom gyakorlásának módjáról, a szülői érdekképviseleti fórumról a tájékoztatást megkaptam.

Mint gyermekem törvényes képviselője tudomásul veszem, hogy az 1997. évi XXXI. törvény 33.§. (3) bekezdés b) és c) pontja értelmében a gyermekvédelmi törvény alapján vezetett nyilvántartásokhoz adatot szolgáltatni, valamint a jogosultsági feltételekben és a természetes személyazonosító adatokban történő változásokról az intézmény vezetőjét értesíteni kötelességem.

A nyilatkozat mellékletét képezi: 1 db házirend.

.....

Dátum

.....

Szülő aláírása

2.sz. melléklet:
Szorgalmatos Mese kert Óvoda, Bölcsőde és Konyha
Szorgalmatos
Munkácsy út 25
Tel.:

MEGÁLLAPODÁS

A megállapodás a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 32. § (5) ill. (7) bekezdés alapján a Szorgalmatos Mese kert Óvoda, Bölcsőde és Konyha valamint, ... szülő(k), törvényes képviselő(k) között jött létre **bölcsődei alapellátás igénybevételére.**

Az ellátott neve: .....

Szüil. helye, ideje: .....

Anyja neve: .....

TAJ azonosítója: .....

Lakcíme: .....

Tartózkodási helye: .....

Szülők vagy törvényes képviselők adatai:

Apa /nevelőszülő/ neve: ..... *An.:* .....

Szüil. h., i.: ..... *Lakcíme:* .....

Anyja /nevelőszülő/ neve: ..... *An.:* .....

Szüil. h., i.: ..... *Lakcíme:* .....

Az ellátás kezdetének időpontja:

Az ellátás időtartama: Határozott   Határozatlan

Az ellátás megszűnésének várható időpontja:

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 41.§ (4) alapján, az intézmény vállalja:

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítjuk a gondozás-nevelés feltételeit, így különösen:

- a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- megfelelő bútorzatot, textíliát, egyéb eszközöket és felszerelést,
- a játéktevékenység feltételeit,
- a szabadban való tartózkodás feltételeit,

- az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést, a külön jogszabályban meghatározottak szerint. - 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról.
- a bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek alapellátását, így az egészségvédelem és az egészséges életmód megalapozását, az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítését, a megismerési folyamatok fejlődésének segítését.

A szülő(k), törvényes képviselő(k) vállalják, hogy a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 16.§ (1) bekezdésnek megfelelően a személyi térítési díjat az igénybevétel napjától havonként – **bölcsődei gyermekétkeztetés esetén a tárgyhónap 10. napjáigmegfizetik.** (Ha a fenntartó, a települési önkormányzat vagy a megállapodás másképp nem rendelkezik.)

A térítési díj, Szorgalmatos Község Önkormányzata Képviselő-Testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 29.§ (2) bekezdésének e) pontjában, valamint a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993.évi III. törvény 92.§ (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a .....**szerű határozata alapján került megállapításra.**

Az intézmény térítési díja a gyermek étkeztetésére: Ft/nap/fő

Az intézmény térítési díja a gyermek gondozására: 0 Ft/nap/fő

A gyermekétkeztetés személyi térítési díjával kapcsolatosan érvényesítendő normatív kedvezmény: (Az érvényesítendő kedvezmény aláhúzendő)

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén – 100%
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek esetén -100%
- családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek -100%
- három vagy több gyermekes család esetén -100%
- nevelésbe vett gyermek esetén -100%
- családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át – 100%

Normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe. A jogcím fennállását igazoló dokumentumok másolata a kedvezmény biztosításának feltétele. A kedvezményt érintő adatokban való változást 15 napon belül be kell jelenteni!

A fizetendő személyi térítési díj összesen: .....-Ft/nap

Az ellátás megszűnése:

- Az ellátás megszűnik, ha a szülő kéri.

• A bölcsődei nevelési év végén (augusztus 31.)

a) Ha a harmadik életévét január 1. és augusztus 31.-e között tölti be, az adott év augusztus 31.-ig

b) Ha a harmadik életévét szeptember 1. és december 31.-e között tölti be, a következő év augusztus 31.-ig, ha a szülő nyilatkozik arról, hogy gyermeke napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

c) Ha a gyermek a harmadik évét betöltötte, de testi vagy értelmi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31.-ig.

d) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelésű igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a 6. életévét betölti. **Sajátos nevelésű igényű gyermekek ellátását, személyi és tárgyi feltételek hiányában nem tudjuk vállalni!**

• Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

Tájékoztatási kötelezettség:

Alulírott nyilatkozom, hogy a bölcsődei ellátás igénybevétele előtt, a Szorgalmatos Mesekert Óvoda, Bölcsőde és Konyha **szakmai vezetője** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló XXXI. törvény 33.§ -ának megfelelően **tájékoztatást nyújtott:**

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről
- az intézmény által vezetett, nyilvántartásokról
- az érték és vagyonmegőrzés módjáról
- az intézmény házirendjéről
- panaszjog gyakorlásának módjáról
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviselői fórumról
- fizetendő térítési illetve gondozási díjról

Mint az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője, köteles vagyok:

- az - e törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatot szolgáltatni,
- nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról!

Szorgalmatos, 20 . év ..... hó.. .....nap.

.....
Szülő vagy törvényes képviselő aláírása

.....
az ellátást nyújtó intézmény szakmai vezetője